

Budget 2026, flerårsplan 2027-2029

Verksamhet inom Överkalix kommun

platsen är utmärkt

Innehållsförteckning

1 Allmänna förutsättningar	3
1.1 Prisökningar/löneökningar/lönekostnadspåslag	3
1.2 Skatter och bidrag	3
1.3 Demografi	3
1.4 Pensioner	4
2 Omvärldsanalys	5
2.1 Arbetsmarknad	5
2.2 Kommunernas ekonomi	5
3 Målstyrning	8
3.1 God ekonomisk hushållning	8
3.2 Visionära mål	8
3.2.1 Vision	8
3.3 Finansiella mål	8
4 Ekonomisk plan	9
4.1 Budgetförutsättningar	9
4.2 Resultatbudget	9
4.3 Balansbudget och finansieringsanalys	10
4.4 Driftbudget	12
4.5 Investeringsbudget	14

1 Allmänna förutsättningar

1.1 Prisökningar/löneökningar/lönekostnadspåslag

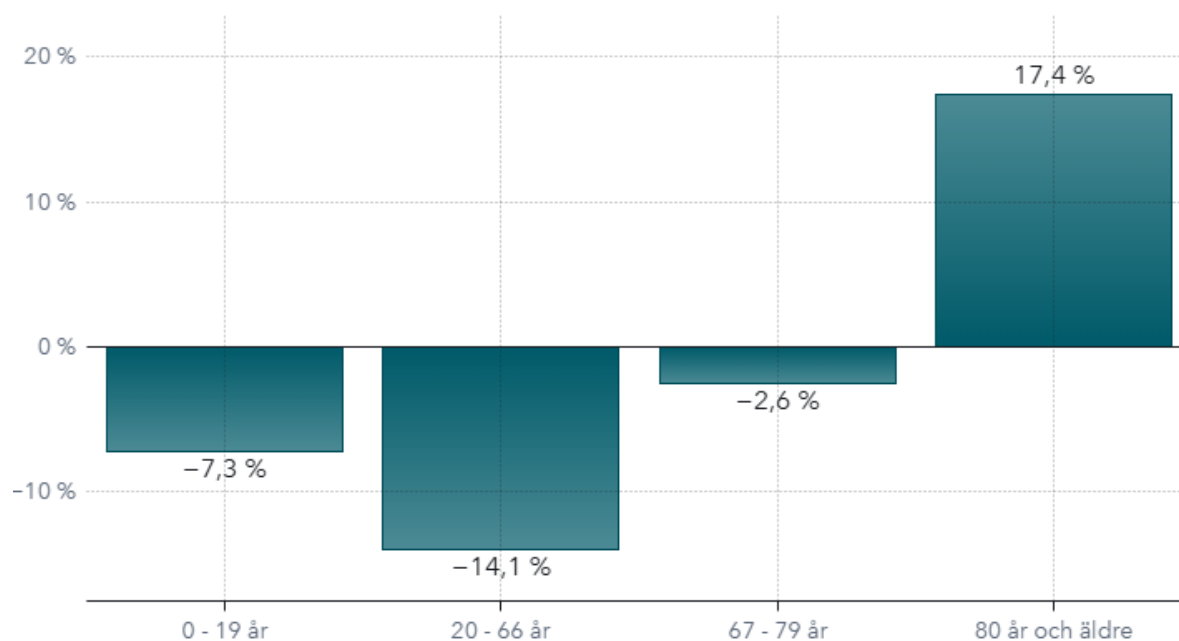
Budgeten ska bygga på de behov som finns på verksamheterna, kostnader och intäkter justeras utifrån detta. Löneökningen är räknad med 3,0%. PO-påslaget ökas från 40,24% till 40,66%, vilket är det påslag som rekommenderas av SKR när budgetförslaget presenteras.

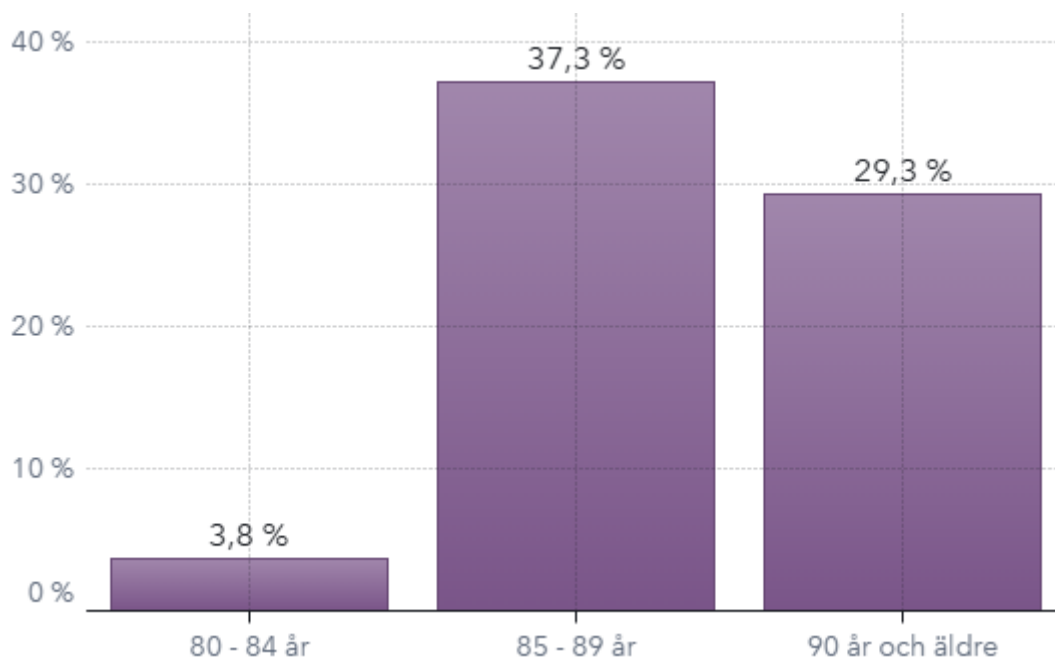
1.2 Skatter och bidrag

Budgeten bygger på SKR:s prognoser justerade med befolkningssiffror utifrån antaget befolkningsmål om 3500 invånare år 2030. För 2026 uppgår beräknat antal invånare till 3198 invånare och därefter +65 (2027), +65 (2028) och +65 (2029) i befolkning.

1.3 Demografi

Under planperioden fram till 2034 kommer befolkningen i Överkalix minska bland barn och unga samt yngre pensionärer, 67-79 år. Gruppen äldre växer däremot kraftigt.

Underlagen kommer från SKR:s visualiseringsverktyg som bygger på SCB:s befolkningsframskrivningar.

1.4 Pensioner

Pensionskostnaderna bygger på prognoser från Skandia per 31 december 2024. Enligt Skandia kommer pensionerna för 2026 att uppgå till 17 mkr inklusive löneskatt. Genom PO-påslaget kommer ca 11,5 mkr belasta verksamheterna direkt och i budgetförslaget läggs ytterligare ca 2,9 mkr avsatt för pensionskostnaderna. Enligt de prognoser som Skandia gör sker det en ökning med 3 mkr fram till 2029.

2 Omvärldsanalys

Den globala ekonomiska osäkerheten har ökat markant sedan slutet av förra året, främst till följd av den nytillträdde amerikanska administrationens agerande. Handelskonflikten som USA inlett har snabbt försämrat de globala konjunkturutsikterna. Höjda tullar och stor osäkerhet dämpar både världshandeln och global BNP-tillväxt. För kommuner och regioner ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut efter två tuffa år. Den demografiska utvecklingen med minskning i antalet barn ger en svag kostnadsökning för kommunerna, men ställer stora krav på anpassning. Ökat antal äldre innebär ökade behov av både sjukvård och äldreomsorg. Medicinteknisk utveckling och nya läkemedel möjliggör en positiv utveckling med ökad livskvalitet som bromsar de ökade behoven av äldreomsorg i kommunerna, men driver samtidigt kostnader i regionerna. Regionerna har utmaningar med att nå ett positivt resultat. Kommunerna har stora investeringsbehov med reinvesteringar och nyinvesteringar i en stor bredd.

Global osäkerhet får konsekvenser för Sverige. USA:s nedprioritering av försvarsviljan gentemot europeiska Natoländer samt närmandet till Ryssland har fundamentalt förändrat det globala säkerhetsläget, med stora konsekvenser för Europa. På kort sikt är det dock handelskriget som påverkar världsekonomin mest direkt, både genom svagare tillväxt och större finansiell oro. Den globala turbulensen har lagt en hämsko på den konjunkturuppgång som tidigare förutspåts för Sverige. BNP-tillväxten för 2025 bedöms bli relativt svag, framför allt till följd av den ökade osäkerheten, som får hushåll och företag att bli mer avvaktande. Återhämtningen bedöms därför bli mer utdragen än vad tidigare prognoser visat.

Skatteunderlaget har urholkats Realt. Trots den svaga konjunkturen väntas en tydlig ljusning för den kommunala ekonomin under 2025. Efter två år av real urholkning av skatteunderlaget pekar prognosen på en kraftig återhämtning i år, med en real ökning på 4,7 procent. Bakom detta ligger bland annat minskade pensionskostnader på grund av minskande inflationstakt, vilket ger starkare real tillväxt. Men de två tuffa åren har inneburit en real urholkning av kommunsektorns köpkraft. Om det geopolitiska läget skulle förvärras kan både tillväxt och skatteunderlag utvecklas svagare än prognostiserat.

2.1 Arbetsmarknad

På arbetsmarknaden syns en svag återhämtning, där sysselsättningen ökar något men arbetslösheten förblir hög både i år och nästa år. Framöver väntas dock en gradvis förbättring. Minskningen i sysselsättningen har framför allt skett bland tidsbegränsat anställda. Detta beror bland annat på kompetensbrist inom vissa sektorer, vilket gör att företag väljer att behålla mer fast personal än vad som annars vore optimalt givet minskad efterfrågan. Samtidigt kvarstår strukturella utmaningar såsom kompetensförsörjning, där behoven ökar kraftigt – särskilt inom kommuner och regioner – och variationerna över landet är stora. Det är tydligt att det krävs åtgärder för att arbetsmarknaden ska fungera bättre framöver där bland annat aktivitetskrav och andra reformer behövs för att stärka anknytningen till arbetsmarknaden – särskilt för grupper med svagare förankring.

2.2 Kommunernas ekonomi

Efter två tuffa år har kommunernas ekonomi försvagats markant. År 2024 redovisade 104 kommuner negativa resultat, och hälften av dessa gjorde det även 2023. För 2025 ser dock läget ljusare ut, där endast 18 kommuner väntas redovisa ett resultat på noll eller lägre. De senaste årens resultatfall har påverkat både de kortsiktiga förutsättningarna och den långsiktiga förmågan att finansiera investeringar med egna medel. Soliditeten, exklusive

ansvarsförbindelsen för pensioner, föll för tredje året i rad till knappt 40 procent 2024. Vid årets slut hade 59 kommuner en soliditet under 30 procent, nästan en fördubbling jämfört med 2021. Antalet barn i förskole- och skolåldrar väntas minska kraftigt under prognosperioden, vilket dämpar kostnadsutvecklingen. Samtidigt ökar antalet äldre, vilket gör att äldreomsorgen återigen kommer att bli kommunernas största verksamhet. En ny metod för beräkning av demografiska behov tar för första gången hänsyn till förbättrad hälsa hos äldre, vilket minskar kostnadsökningen med cirka 25–30 procent jämfört med tidigare beräkningar. En återgång till normala pensionskostnader 2025 förklarar att den sammantagna prisförändringen som kommunerna möter 2025 blir mycket låg. Det sammantagna resultatet förbättras något 2025, och ligger sedan stabilt under perioden. Men detta förutsätter också stora anpassningar av förskolan och grundskolan för att det ska bli möjligt. Ett orosmoln är de ökade kostnaderna för ekonomiskt bistånd, bland annat på grund av en förväntad högre arbetslöshet och borttagandet av den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget för barnfamiljer. Regeringens bidragsreform, som bland annat innebär aktivitetskrav och bidragstak, kan påverka utvecklingen, men effekterna är ännu svårbedömda.

Stora skillnader mellan kommunerna

Små kommuner, särskilt de med färre än 10 000 invånare, står inför särskilt stora utmaningar. År 2024 minskade befolkningen i drygt 80 procent av dessa kommuner. Historiskt har mindre kommuner haft svårare att anpassa sina kostnader till fallande skatteintäkter jämfört med större kommuner, vilket har lett till större resultatförsämringar under ekonomiska kriser och perioder med hög inflation. En jämförelse mellan kommuner med hög respektive låg skattesats visar stora skillnader i resultat och kostnadsnivåer, även efter justering för strukturella förutsättningar enligt utjämningssystemet. Kommuner med låg skatt har cirka 20 procent lägre kostnader än genomsnittet inom förskola och äldreomsorg, medan högskattekommuner ofta har högre kostnader inom grundskola och äldreomsorg.

Investeringsbehovet breddas

Investeringsbehoven i kommunerna är inte längre främst drivet av befolkningstillväxt. Framöver spänner det över fler områden än tidigare – från klimatanpassningar och reinvesteringar till utbyggnad av den civila beredskapen. Samtidigt som den statliga skuldsättningen minskar som andel av BNP, fortsätter den kommunala skuldsättningen att öka. Denna förskjutning har pågått under en längre tid. Därför kan man fundera över om utvecklingen är rimlig, och om kommunerna ensamt ska hantera alla dessa investeringar, svaret på frågan beror till stor del på vilket område som diskuteras. Investeringar i verksamhetslokaler är ett tydligt kommunalt ansvar men ett exempel där staten behöver ta sitt ansvar är kopplat till investeringar i statlig infrastruktur där medfinansieringen av statlig infrastruktur växer i kommunernas balansräkningar. Trafikverkets krav på kommunal medfinansiering för att godkänna detaljplaner är ett exempel på en tydlig övervältring av ansvar från stat till kommun. Flertalet kommuner står också inför en annan typ av expansionsinvesteringar nämligen större industrietableringar eller expansioner av befintliga företag, där rollfördelningen behöver gås igenom. Kommunerna har länge haft det huvudsakliga ansvaret för investeringar i VA-systemen, men statens roll har historiskt varit avgörande. Mellan 1968 och 1981 fanns omfattande riktade stöd vilket möjliggjorde en snabb utbyggnad vilket innebär att mycket av dagens VA-infrastruktur tillkom under denna expansiva fas. Nu står kommunerna inför ett nytt omställningsskede. Behovet av investeringar i VA, klimatskydd, hållbar energiförsörjning och beredskap är stort och omfattar samtliga kommuntyper. För att möta dessa utmaningar krävs långsiktiga och förutsägbara statliga stöd. Staten måste återigen ta en aktiv roll, både som möjliggörare och medfinansör. Riktade

investeringsbidrag och värdesäkrade statsbidrag är avgörande för att kommunerna ska klara sina framtida åtaganden.

3 Målstyrning

3.1 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner tillämpa en God ekonomisk hushållning, vilket innebär att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Ekonomi måste ses ur både ett kortsiktigt och långsiktigt perspektiv. Balanskravsutredningen reglerar det kortsiktiga perspektivet men ur ett långsiktigt perspektiv måste resultatnivån vara tillräckligt stor för att kommande generationer inte ska behöva betala för tidigare generationers konsumtion.

De verksamhetsmässiga/visionära mål och finansiella mål som Överkalix kommun definierat för att uppnå god ekonomisk hushållning återfinns nedan och utvärderas i delårsrapport och årsredovisning.

3.2 Visionära mål

3.2.1 Vision

Fokusområden	Mål
Klimat	100 % förnybar elproduktion år 2030.
	50 % effektivare energianvändning år 2030 jämfört med år 2005 (basår) baserat på BRP.
	Klimatneutral år 2035 = 85% minskning av växthusgasutsläpp, basår 1990.
Folkhälsa	Andelen av befolkningen med en bra självskattad allmän hälsa skall öka från 58% till 80%
	Medellivslängden skall öka med fem år till år 2040.
Befolkning	Befolkningen skall uppgå till minst 3 500 innevånare år 2030.
	Befolkningen skall uppgå till minst 4 000 innevånare år 2040.
Näringslivsklimat	Kommunen skall tillhöra de 25 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivsklimat år 2040.

Verksamhetsmål och aktiviteter utarbetas i de olika verksamheterna

3.3 Finansiella mål

- Årsresultat ska vara 3% av skatter och bidrag
- Oförändrad skattesats
- Soliditeten ska bibehållas under planperioden
- Alla investeringar ska ha en långsiktig hållbar plan/långsiktig bärkraft

4 Ekonomisk plan

4.1 Budgetförutsättningar

Budgeten bygger på de behov som finns på verksamheterna, kostnader och intäkter justeras utifrån detta.

- Löneökningen för 2026 bygger på SKR:s antaganden, 3,0%
- Den beräknade befolkningen för 2026 är 3238 personer
- PO-påslaget ökar från 40,24% till 40,66%, vilket är det påslag som rekommenderas av SKR när budgetförslaget presenteras.
- Pensioner är beräknade utifrån Skandias rapport.

4.2 Resultatbudget

Resultatbudget	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Mkr	2025	2026	2027	2028	2029
Verksamhetens intäkter	62,9	70,0	71,0	72,5	74,3
Verksamhetens kostnader	-338,7	-347,6	-359,0	-370,8	-382,9
Avskrivningar	-12,2	-12,1	-13,9	-14,7	-14,5
Verksamhetens nettokostnader	-288,0	-289,7	-301,9	-312,9	-323,1
Skatteintäkter	172,8	179,7	187,8	196,0	204,4
Generella statsbidrag	122,6	121,1	129,8	130,0	134,7
Verksamhetens resultat	7,4	11,1	15,7	13,1	16,0
Finansiella intäkter	0,5	0,3	1,9	1,9	1,9
Finansiella kostnader	-2,0	-2,4	-2,9	-3,5	-3,5
Årets resultat	5,9	9,0	14,7	11,5	14,4

*Avskrivningskostnader kan komma att bli något högre för 2026, men då det fortfarande är oklart hur stor andel av investeringarna som färdigställs under 2025 och därmed vilket år avskrivningskostnaderna påbörjas så är dessa inte upptagna 2026 men från och med 2027 och framåt.

4.3 Balansbudget och finansieringsanalys

Balansbudget	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Mkr	2025	2026	2027	2028	2029
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	244,0	263,5	305,9	318,4	331,9
Omsättningstillgångar	41,3	41,3	41,3	41,3	41,3
Likvida medel	11,6	19,6	15,4	12,9	12,3
Summa tillgångar	296,9	324,4	362,6	372,6	385,5
Skulder och Eget kapital					
Eget kapital	123,4	132,4	147,1	158,6	173,0
Varav resultatutjämningsreserv	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1
Avsättning pensioner	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
Långfristiga skulder	99,8	118,3	141,8	140,3	138,8
Kortfristiga skulder	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9
S:a skulder & Eget kapital	296,9	324,4	362,6	372,6	385,5
Specifikation av det egna kapitalet					
Rörelsekapital	-12,0	-4,0	-8,2	-10,7	-11,3
Anläggningsskapital	135,4	136,4	155,3	169,3	184,3
Summa	123,4	132,4	147,1	158,6	173,0

Finansieringsanalys	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Mkr	2025	2026	2027	2028	2029
<u>DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN</u>					
Årets resultat	5,9	9,0	14,7	11,5	14,4
Justering för ej likviditetspåverkande poster	12,2	12,1	13,9	14,7	14,5
Andra ej likviditetspåverkande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från verksamheten	18,1	21,1	28,6	26,2	28,9
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordr	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning(-)/minskning(+) förråd och varulager	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Finansieringsanalys	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kassaflöde från verksamheten	18,1	21,1	28,6	26,2	28,9
<u>INVESTERINGSVERKSAMHETE N</u>					
Investering i immateriella anläggningstillg					
Försäljning av immateriella anläggningstillg					
Investering i materiella anläggningstillg	-57,2	-31,6	-56,3	-27,2	-28,0
Bidrag till anläggningstillg					
Försäljning av materiella anläggningstillg					
Investering i finansiella anläggningstillg					
Försäljning av finansiella anläggningstillg					
Kassaflöde från investeringen	-57,2	-31,6	-56,3	-27,2	-28,0
<u>FINANSIERINGSVERKSAMHETE N</u>					
Nyupptagna lån	40,0	20,0	25,0	0,0	0,0
Amortering av långfristiga skulder	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Ökning av långfristiga fordringar					
Minskning av långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av avsättningar pga utbet					
Kassaflöde från finansieringen	38,5	18,5	23,5	-1,5	-1,5
Årets kassaflöde	-0,6	8,0	-4,2	-1,9	0,0
Likvida medel vid årets början	12,2	11,6	19,6	15,4	12,9
Likvida medel vid årets slut	11,6	19,6	15,4	12,9	12,3

4.4 Driftbudget

Tkr	Budget 2026	Budget 2025
Kommunstyrelsen		
Politisk verksamhet	2 588,8	2 091,0
Revision	636,1	631,8
Valnämnden	234,9	1,4
Överförmyndare	788,1	591,9
Kommunledning	45 804,5	40 695,1
Teknisk avdelning	24 104,4	22 419,0
Barn och utbildning	76 847,7	80 465,9
Social omsorg	135 547,9	137 729,7
Summa kommunstyrelsen	286 552,4	284 625,8
Bygg och miljönämnd	2 780,0	2 694,0
Pensioner	3 715,0	4 010,0
Finansen		
Skatter	179 683,0	172 783,0
Generella bidrag	121 146,0	122 630,0
Finansiella intäkter och kostnader	1 222,5	1 814,0
Summa finansen	302 051,5	297 227,0
Överskott	-9 004,1	-5 897,20

Större förändringar gentemot budget 2025

Kommunledning:

- Länstrafikens kostnader har ökat
- Ökade personalkostnader på Framtidsenheten och Räddningstjänst
- Ökade kostnader i och med att det är valår.

Teknisk avdelning:

- Ny ansvarig för fritidsanläggningar
- Uppräkning el- och fjärrvärmekostnader/entreprenadkostnader
- Besparing kostproduktion 1 mkr
- Besparing 0,5 bilansvarig

Barn och utbildning:

- Omorganisation: rektor förskola 100% (tidigare 70%) dock indragen tjänst handläggare/vikariesamordnare motsvarande 50%
- Förstärkning elevhälsa 50% skolkurator
- Översyn resursfördelning inom barnomsorg beräknas kunna ge en besparing på 2,3 mkr
- Översyn resursfördelning inom grundskola beräknas kunna ge en på besparing 2,5 mkr (vilket även har effekt på budgetposten för kostnad friskola med knappt 1 mkr)

Social omsorg:

- Utvecklingskostnader verksamhetssystem/digitalisering individnämnd
- Anställning medicinskt ansvarig för rehabilitering på 50% från och med juli enligt lagkrav
- Förstärkt budget för ekonomiskt bistånd, familjehem och missbruksvård utifrån pågående ärenden
- Personalbudget inom Säbo anpassas till färre boendeplatser och genom vakanshållningar av motsvarande ca 1,8 årsarbetare
- Personalbudget inom hemtjänst är ca 3 årsarbetare färre och utgår från bemanning hösten 2025
- För sommarbemanningen är budgeten minskad med mer än 2 mkr, detta utifrån prognosen för årets utfall och att ingen inhyrd personal behövdes tas in
- Ytterligare ett sparbeting inlagt på 2 mkr för att komma till en slutrad på 135,5 mkr; under hösten ska konkreta åtgärdsförslag tas fram för detta

Internkostnader

Fördelning av IT-kostnader - kostnad för verksamhetssystem så som till exempel ekonomi- och lönesystem har flyttats ut till respektive avdelnings budget istället för att ligga samlat på IT-avdelningen. Detta innebär också en annorlunda fördelning av interna IT-kostnader ut på övriga verksamheter.

Lokalvård/vaktmästeri och internhyror ligger just nu inne utifrån 2025. Kommer att ses över.

Kost - samma som 2025 - dock anpassat efter nytt antal boende inom Säbo. Ska också ses över.

4.5 Investeringsbudget

Investeringsbudget	pågående fr fg år	Budget	Plan	Plan
Tkr	2025	2026	2027	2028
IT	1 093	300	1 550	50
Räddningstjänst		700	29 600	350
VA-verksamhet	2 000	4 800	8 700	18 967
Gator, renhållning transporter	2 500	21 600	5 850	1 400
Fastigheter	3 916	3 330	9 750	5 550
Barn och utbildning		300	300	300
Social omsorg		550	550	550
Bygg och miljö				
Totalt:	9 509	31 580	56 300	27 167

Specifikation större investeringar 2026:

IT - switchar (inkl. NIS2), WiFi

Räddningstjänst - brandstation

VA-verksamhet - forts. Grelsbyn reningsverk, pumpstation Svartbyn södra, utbyte VA-ledningar

Gator/renhållning - ÅVC-kort, FNI Grelsbyvägen

Fastigheter - renoveringar/verksamhetsanpassningar förvaltningsbyggnad, renoveringar grundskola